

بی‌بی حکیمه

بی‌بی حکیمه، دهستان، ده، **زیارتگاه** و منطقه‌ای **نفت** خیز در شهرستان گچساران، استن کهگیلویه و بویراحمد است

فهرست مندرجات

- ۱ - [موقعیت در منطقه](#)
- ۲ - [کوهستان و روخانه‌ها](#)
- ۳ - [گیاهان بومی](#)
- ۴ - [حیوانات منطقه](#)
- ۵ - [محصولات و صنایع دستی](#)
- ۶ - [ساکنان](#)
- ۷ - [شهرهای اطراف](#)
- ۸ - [تشکیل دهستان](#)
- ۹ - [زیارتگاه](#)
 - ۹.۱ - [بنای زیارتگاه](#)
 - ۹.۲ - [بی‌بی حکیمه](#)
 - ۹.۳ - [چشمه آب گرم](#)
- ۱۰ - [ذخایر نفتی](#)
 - ۱۰.۱ - [تفکیک گاز از نفت](#)
 - ۱۰.۲ - [واحد شماره یک](#)
 - ۱۰.۳ - [واحد شماره دو](#)
 - ۱۰.۴ - [از سال نفت به خارک](#)
- ۱۱ - [فهرست منابع](#)
- ۱۲ - [پانویس](#)
- ۱۳ - [منبع](#)

موقعیت در منطقه

دهستان بی‌بی حکیمه در بخش مرکزی، در جنوب شهرستان گچساران واقع است.

کوهستان و روخانه‌ها

کوه سفید در شمال آبادی بی‌بی حکیمه، کوه خوش در جنوب شرقی و کوه «قیر دره سی» در شمال آبادی بابا کلان (مرکز دهستان) قرار دارند.
رود زهره در آن جریان دارد.

گیاهان بومی

از گیاهان گل‌گاوزبان، خاکشیر، بادام کوهی، گز، آویشن و علفه دارد.

حیوانات منطقه

از زیادارای شغال، گرگ، روباه، خرگوش، قوچ، میش، کبک، بز کوهی، گراز و خرس است.

محصولات و صنایع دستی

محصول عمده آن غلات و مرکب است و از صنایع دستی، جاجیم بافی، گلیم بافی و فرش بافی با طرح و نقشه محلی دارد.

ساکنان

اهالی عمدتاً از طوایف کَشکولی، لُر، شول و دشتستانی‌اند.
[1] حسن حبیبی فهلبانی، ممسنی در گذرگاه تاریخ، ج ۱، ص ۲۵۹، شیراز ۱۳۷۱ ش.

شهرهای اطراف

راه دوگنبدان به باباکلان از بی‌بی حکیمه می‌گذرد.
[2] جغرافیای کامل ایران، تهران: سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی، ج ۲، ص ۱۰۰۴، ۱۳۶۶ ش.

در ۱۳۲۹ ش بی‌بی حکیمه دهی از دهستان ماهور در شهرستان کازرون بود.
[3] اداره کل آمار و ثبت احوال، ج ۲، ص ۳۲۶، ایران، وزارت کشور، اداره کل آمار و ثبت احوال، کتب جغرافیا و اسامی دهلت کشور، تهران ۱۳۲۹ ش.
[4] حسینی رزم آرا، فرهنگ جغرافیایی ایران (آبادیه)، ج ۷، ص ۴۲، ج ۷: استان هفتم (فارس)، تهران ۱۳۳۰ ش.

تشکیل دهستان

طبق تصویبنامه هیئت وزیران در ۱۳۶۹ ش، دهستان بی‌بی حکیمه به مرکزیت ده باباکلان در بخش مرکزی شهرستان گچساران تشکیل شد.
[5] ایران، قوانین و احکام، ج ۱، ص ۷۹۷-۷۹۸، مجموعه قوانین و مقررات مربوط به وزارت کشور: از آغاز پیروزی انقلاب اسلامی تا پایان سال ۱۳۶۹، تهران ۱۳۷۰ ش.

← ارتفاع آبدی

آبدی بی‌بی حکیمه در این دهستان، در ارتفاع ۳۵۰ متری در ۲۷ کیلومتری مغرب آبدی باباکلان، و در دامنه جنوبی کوه سفید واقع است.

← ارتباط با مرکز

این دهستان از طریق دوگنبدان به یاسوج (مرکز استان) و بهبهان مرتبط است.

زیارتگاه

زیارتگاه بی‌بی حکیمه در ده بی‌بی حکیمه قرار دارد.

← بنای زیارتگاه

بنای آن از دوره اسلامی و احتمالاً در محل معبدی از روزگاران ایلامی ساخته شده است.

← بی بی حکیمه

به روایتی بی‌بی حکیمه یکی از خواهران **امام رضا** علیه‌السلام بوده است.
[6] احمد اقتداری، خوزستان و کهگیلویه و ممسنی: جغرافیای تاریخی و آثار باستانی، ج ۱، ص ۳۴۳، تهران ۱۳۵۹ ش.
[7] حسن حبیبی فهلبانی، ممسنی در گذرگاه تاریخ، ج ۱، ص ۲۵۵، شیراز ۱۳۷۱ ش.

[۱۸] حسن بن حسن فسائی، فارسنامه ناصری، ج ۲، ص ۱۴۹۸، چپ منصور رستگار فسائی، تهران ۱۳۶۷ ش. در دوره ناصری بی‌بی حکیمه را **بقعه امامزاده** ضبط کرده است که چند خانه در کنار آن بقعه برای خدمتکاران امامزاده بنا شده بود.

← چشمه آب گرم

زیارتگاه بی‌بی حکیمه چشمه‌ای (آب گرم) به همین نام دارد [۱۹] نورمحمد مجیدی کرانی، تاریخ و جغرافیای کوهگیلویه و بویراحمد، ج ۱، ص ۴۶، تهران ۱۳۷۱ ش. و همه ساله زائران بسیار از دور و نزدیک به **زیارت** آن می‌آیند. [۲۰] احمد اقتداری، خوزستان و کهگیلویه و ممسنی: جغرافیای تاریخی و آثار باستانی، ج ۱، ص ۳۴۳، تهران ۱۳۵۹ ش. [۲۱] حسن حبیبی فهلیانی، ممسنی در گذرگاه تاریخ، ج ۱، ص ۲۵۵، شیراز ۱۳۷۱ ش.

نخایر نفتی

نخایر نفتی بی‌بی حکیمه در ۱۳۴۱ ش کشف گردید و طبق بررسی‌های دقیق یکی از عظیم‌ترین و غنی‌ترین منابع نفتی دنیاست.

← تفکیک گاز از نفت

در همان سال برنامه جداه سازی، حفر چندین چاه و احداث واحدهای تفکیک **گاز** برای این محوطه آغاز و به اجرا درآمد. [۲۲] جغرافیای کامل ایران، تهران: سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی، ج ۲، ص ۱۰۰۱، ۱۳۶۶ ش.

بی بی حکیمه دارای دو واحد تفکیک گاز از **نفت** است.

← واحد شماره یک

واحد شماره یک بی‌بی حکیمه (در ۷۵ کیلومتری جنوب شرقی گچساران) در ۱۳۴۳ ش تأسیس و راه اندازی شد که نفت پانزده حلقه چاه به این واحد می‌رسد و فرآورده های آن نفت سنگین و سبک است.

← واحد شماره دو

احداث واحد شماره دو بی‌بی حکیمه (در ۶۵ کیلومتری جنوب منطقه گچساران) در ۱۳۴۶ ش آغاز شد. اکنون تعداد هشت حلقه چاه، نفت مورد نیاز این واحد را تأمین می‌کند.

← ارسال نفت به خارک

نفت خام تولیدی هر دو واحد به وسیله تلمبه خانه گوره به خارک فرستاده می‌شود. [۲۳] ایران، وزارت نفت، وزارت نفت در یک نگاه، ج ۱، ص ۵۸، تهران ۱۳۶۹ ش.

فهرست منابع

- (۱) اطلس راههای ایران، تهران: گیتاشناسی، ۱۳۷۴ ش.
- (۲) احمد اقتداری، خوزستان و کهگیلویه و ممسنی: جغرافیای تاریخی و آثار باستانی، تهران ۱۳۵۹ ش.
- (۳) ایران، قوانین و احکام، مجموعه قوانین و مقررات مربوط به وزارت کشور: از آغاز پیروزی انقلاب اسلامی تا پایان سال ۱۳۶۹، تهران ۱۳۷۰ ش.
- (۴) ایران، وزارت کشور، اداره کل آمار و ثبت احوال، کتب جغرافیا و اسامی دهلت کشور، تهران ۱۳۲۹ ش.
- (۵) ایران، وزارت کشور معاونت سیاسی و اجتماعی دفتر تقسیمات کشوری، سازمان تقسیمات کشوری جمهوری اسلامی ایران، تهران ۱۳۷۷ ش.
- (۶) ایران، وزارت نفت، وزارت نفت در یک نگاه، تهران ۱۳۶۹ ش.
- (۷) جغرافیای کامل ایران، تهران: سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی، ۱۳۶۶ ش.
- (۸) حسن حبیبی فهلیانی، ممسنی در گذرگاه تاریخ، شیراز ۱۳۷۱ ش.
- (۹) حسینعلی رزم آرا، فرهنگ جغرافیایی ایران (آبادیها)، ج ۷: استان هفتم (فارس)، تهران ۱۳۳۰ ش.
- (۱۰) سازمان جغرافیایی نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران، فرهنگ جغرافیایی آبادیهای کشور جمهوری اسلامی ایران، ج ۹۱: بهبهان، تهران ۱۳۷۰ ش.
- (۱۱) حسن بن حسن فسائی، فارسنامه ناصری، چپ منصور رستگار فسائی، تهران ۱۳۶۷ ش.
- (۱۲) نورمحمد مجیدی کرانی، تاریخ و جغرافیای کوهگیلویه و بویراحمد، تهران ۱۳۷۱ ش.

۱. [حسن حبیبی فهلیانی، ممسنی در گذرگاه تاریخ، ج ۱، ص ۲۵۹، شیراز ۱۳۷۱ ش.](#)
۲. [جغرافیای کامل ایران، تهران: سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی، ج ۲، ص ۱۰۰۴، ۱۳۶۶ ش.](#)
۳. [اداره کل آمار و ثبت احوال، ج ۲، ص ۳۲۶، ایران، وزارت کشور، اداره کل آمار و ثبت احوال، کتب جغرافیا و اسامی دهلت کشور، تهران ۱۳۲۹ ش.](#)
۴. [حسینعلی رزم آرا، فرهنگ جغرافیایی ایران \(آبادیها\)، ج ۷، ص ۴۲، ج ۷: استان هفتم \(فارس\)، تهران ۱۳۳۰ ش.](#)
۵. [ایران، قوانین و احکام، ج ۱، ص ۷۹۷-۷۹۸، مجموعه قوانین و مقررات مربوط به وزارت کشور: از آغاز پیروزی انقلاب اسلامی تا پایان سال ۱۳۶۹، تهران ۱۳۷۰ ش.](#)
۶. [احمد اقتداری، خوزستان و کهگیلویه و ممسنی: جغرافیای تاریخی و آثار باستانی، ج ۱، ص ۳۴۳، تهران ۱۳۵۹ ش.](#)
۷. [حسن حبیبی فهلیانی، ممسنی در گذرگاه تاریخ، ج ۱، ص ۲۵۵، شیراز ۱۳۷۱ ش.](#)
۸. [حسن بن حسن فسائی، فارسنامه ناصری، ج ۲، ص ۱۴۹۸، چاپ منصور رستگار فسائی، تهران ۱۳۶۷ ش.](#)
۹. [نورمحمد مجیدی کرائی، تاریخ و جغرافیای کهگیلویه و بویراحمد، ج ۱، ص ۴۶، تهران ۱۳۷۱ ش.](#)
۱۰. [احمد اقتداری، خوزستان و کهگیلویه و ممسنی: جغرافیای تاریخی و آثار باستانی، ج ۱، ص ۳۴۳، تهران ۱۳۵۹ ش.](#)
۱۱. [حسن حبیبی فهلیانی، ممسنی در گذرگاه تاریخ، ج ۱، ص ۲۵۵، شیراز ۱۳۷۱ ش.](#)
۱۲. [جغرافیای کامل ایران، تهران: سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی، ج ۲، ص ۱۰۰۱، ۱۳۶۶ ش.](#)
۱۳. [ایران، وزارت نفت، وزارت نفت در یک نگاه، ج ۱، ص ۵۸، تهران ۱۳۶۹ ش.](#)

منبع

[دانشنامه جهان اسلام، بنیاد دائرة المعارف اسلامی، برگرفته از مقاله «بی بی حکیمه»، شمار ۲۳۵/۸.](#)

رده‌های این صفحه: [استان کهگیلویه و بویر احمد](#) | [اماکن](#) | [بقاع متبرکه](#) | [تاریخ ایران](#) | [جغرافیای اسلامی](#)